

VAREN SAFE

režija:
Todd Haynes
ZDA

OTROCI KIDS

režija:
Larry Clark
ZDA

Vdveh ameriških neodvisnih filmih, **Varen** in **Otroci**, se vzpostavlja zanimiva pozicija, namreč človekova izpostavljenost, nezavaranost pred okolico, zunanjimi dejavniki. Z drugimi besedami: krhkost človekove identitete. Todd Haynes v določeni meri nadaljuje tradicijo svojega celovečernega prvenca **Strup** (*Poison*, 1990), omnibusa treh zgodb, ki pa so ga zaradi dokaj neposredne homoerotične naveze avtomatsko vtaknili pod oznako 'new queer cinema'. Epizoda 'Horror' je tako posredno napovedala veliko bolj kompleksno in hkrati 'nedotakljivo' problematiko, ki jo obdeluje **Varen**. Razlika med obema je prav v zmožnosti lociranja nekega virusa, lahko zapišem kar madeža, ki ga je v **Strupu** svojemu klientu 'vcepil' blazni znanstvenik. Žrtev tam ve; kaj jo ugonablja, kaj jo spreminja v vse bolj neprepoznaven stvor, za razliko od Carol White (Julianne Moore) v filmu **Varen**. Njo alergija na izpušne pline, prah, na vse, kar je v zraku nečistega sicer ne prizadene v fizičnem pogledu, zato pa toliko bolj v psihičnem; do te mere, da konča v zaprti, sterilizirani kliniki. Še bolj radikalen je v tem pogledu prvenec sicer svetovno znanega, petdesetletnega fotografa Larryja Clarka **Otroci**, saj na 'posrečen' način združuje metodi iz obeh filmov Todda Haynesa. Problematika je sodobna, vsakomur znana: AIDS. Gre za vsem

znan virus, vsakdo ve, kako se prenaša in kako se pred njim zaščititi. Smo torej na problematični ravni Haynesovega **Strupa**, v okviru istega filma, **Otroci**, pa Larry Clark uvede tisti fascinantni, misteriozni in grozljivi subjekt, ki se na 'filmski' ravni povsem izenači s prašnimi delci v zraku Haynesovega drugega filma **Varen**. Fantastični paradoks Clarkovega filma je prav v dejstvu, da je ta nevidni, neotipljivi 'virus' še kako materialen, mesen. Telly (Leo Fitzpatrick) je petnajstletnik, poglavitno opravilo v vsakdanu pa mu pomeni 'defloriranje', jemanje nedožnosti najstnicam; problem je, da je v svojem poslu zelo uspešen. Telly je nekje staknil virus in nezavedno, brez zaščite, brez kondomov podira trofejo za trofejo; včasih celo dve na dan. Nadvse tragično-ironičen je njegov komentar, češ, zakaj seksa brez kondomov in zakaj (pretežno) le z devicami: »*One so v redu,*« pravi, »*ker so popolnoma čiste, ni nevarnosti, da bi se človek nalezil bolezni.*« Fascinantna simbioza obeh filmov je prav v njuni drugačnosti, v socialnem statusu junakov, ki jim ga avtorja dodelita. Na eni strani imamo ženo premožnega poslovnega, klasično ameriško tepko z zagotovljeno eksistenco. Vse, kar Carol White dnevno po-

čne, je, da vadi aerobiko, kósi s prijateljicami iz istega stanu in kupuje kavče za stanovanje. Giblje se v varnem, hermetičnem prostoru, kamor pa vendarle vdre bolezen — neznan, in kar je najbolj pomembno — od zunaj. Na drugi strani pa je truma mulcev, zapita, zafiksana, ulici prepuščena promiskuitetna mladina, utrjena, razgaljena do te mere, da jo razžre le bolezen znotraj 'skupnosti'. Oba avtorja med drugim zelo spretno uporabita filmske tehnike, že uveljavljene podžanre pa predrugačita v svojo korist. Če je bila v **Strupu** epizoda 'Horror' kot odraz kolektivne paranoje posneta v maniri ameriškega *B-noira* 50-ih, v črno-beli tehniki, **Varen** mejí že na znanstveno fantastiko. **Otroci** so posebna zgodba, saj uvajajo nekakšen novi ameriški neorealizem. Larry Clark kamere nikoli ne postavi na stativ, snema na realnih lokacijah, najpomembneje pa je, da sama ideja za film, zgodba, izhaja iz središča obravnavane tematike; zamislil si jo najstnik, osemnajstletni Harmony Korine, nastopajo pa izključno naturščiki, se pravi mularija z newyorških ulic in ne nekakšne adolescentne pop zvezdice, ki običajno skazijo načrtovani realistični koncept.

SIMON POPEK

Julianne Moore v filmu **Varen** (zgoraj)
Otroci (spodaj)